

Betænkning afgivet af Kommunaludvalget den 0. maj 2005

2. udkast

Betænkning

over

Forslag til lov om kommunale borgerservicecentre

[af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 7 ændringsforslag til lovforslaget. Indenrigs- og sundhedsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2-7. Socialdemokratiets, Det Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 24. februar 2005 og var til 1. behandling den 15. marts 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kommunaludvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <> møder.

Teknisk gennemgang

Mandag den 28. februar 2005 afholdt Indenrigs- og Sundhedsministeriet teknisk gennemgang af lovforslagene vedrørende kommunalreformen i Kommunaludvalgets regi, herunder dette lovforslag.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og indenrigs- og sundhedsministeren sendte den 1. december 2004 dette udkast til udvalget, jf. folketingsåret 2004-05, 1. samling, alm. del - bilag 66. Indenrigs- og sundhedsministeren har som svar på udvalgets alm. del - spørgsmål 20 fra folketingsåret 2004-05, 1. samling, løbende oversendt kopi af de indkomne høringssvar og den 24. februar 2005 sendte indenrigs- og sundhedsministeren et notat om høringssvarene til udvalget.

Andre møder

Den 3. maj 2005 deltog udvalget i Folketingets Retsudvalgs høring om retssikkerhedsmæssige konsekvenser af kommunalreformen.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 16 spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

<>

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.[Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.]

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 3

Af et mindretal (S, RV, SF og EL):

1) *Stk. 1-3* og *stk. 5-6* udgår.

Stk. 4 bliver herefter *stk. 1*.

[Opretholdelse af forvaltningslov og persondatalov]

Af indenrigs- og sundhedsministeren, tiltrådt af <>:

2) *Stk. 1* og 2 affattes således:

»Varetager et borgerservicecenter en administrativ borgerbetjeningsopgave for en anden myndighed, kan denne myndighed videregive oplysninger til borgerservicecenteret. Det gælder dog kun, såfremt videregivelsen er fornøden til borgerservicecenterets varetagelse af opgaven.

Stk. 2. Varetager et borgerservicecenter en administrativ borgerbetjeningsopgave for en anden myndighed, kan borgerservicecenteret til denne myndighed videregive de oplysninger, som borgerservicecenteret er i besiddelse af som følge af varetagelsen af opgaven. Det gælder dog kun, såfremt videregivelsen er fornøden til myndighedens varetagelse af tilknyttede opgaver eller tilsyns- og kontrolopgaver i forhold til borgerservicecenterets opgavevaretagelse.«

[Præcisering af videregivelsesreglerne]

3) *Stk. 5* affattes således:

»*Stk. 5.* Når et borgerservicecenter i medfør af *stk. 2* videregiver arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, til en anden myndighed, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen deres interne karakter. Det samme gælder interne miljøoplysninger omfattet af lov om aktindsigt i miljøoplysninger. Det gælder dog kun, såfremt videregivelsen er fornøden til myndighedens varetagelse af tilsyns- og kontrolopgaver i forhold til borgerservicecenterets opgavevaretagelse.«

[Begrænsning af bestemmelsen om arbejdsdokumenters bevarelse af deres interne karakter]

4) I *stk. 6* ændres »*stk. 1, 2* og *5*« til: »*stk. 1* og *2*«.

[Konsekvens af nr. 3]

Ny paragraf

5) Efter § 3 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. I det af Folketinget ved 3. behandling den 31. maj 2005 vedtagne forslag til skatteforvaltningslov foretages følgende ændring:

01) I § 16, stk. 3, ændres »§ 3, stk. 1, 2 og 5« til: »§ 3, stk. 1 og 2«.

[Konsekvens af nr. 3]

Til § 4

6) I stk. 1 ændres »oktober« til: »november«.

[Ændring af ikrafttrædelsesdato]

Ny paragraf

7) Efter § 4 indsættes som ny paragraf:

»§ 02. Forslag til revision af § 3, stk. 3, fremsættes for Folketinget senest i folketingsåret 2008/09.«

[Revisionsbestemmelse]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslaget sikres det, at borgerservicecentre fungerer i overensstemmelse med de gældende regler i forvaltningslovens §§ 28 og 29 samt persondatalovens § 8, stk. 3.

Det er ikke tilfredsstillende, at kendte og afprøvede bestemmelser om borgernes retssikkerhed bøjes eller fjernes i forbindelse med en ændring af indretningen af den offentlige forvaltning. Denne ændring skulle gerne i et og alt være til gavn for borgerne og ikke indeholde risiko for uforudsigelige problemer.

Det er konstateret, at de praktiske vanskeligheder med at indhente det fornødne samtykke fra borgerne er absolut overskuelige. Dette er den klare melding fra et af de større borgerservicecentre, der har fungeret med stor succes gennem de senere år, og som på mange måder har dannet forbillede for lovforslaget.

Da der igennem de seneste mange år er sket omfattende ændringer i den form, hvorunder borgerne serviceres i den offentlige forvaltning, herunder med den intense inddragelse af teknologiske løsninger, er det relevant at sætte et grundigt udvalgsarbejde i gang, der kan afdække de ændringer af den generelle lovgivning om borgernes retssikkerhed og rettigheder, der er nødvendige for at opretholde en god balance mellem retssikkerheden og den effektive service.

Det er ikke acceptabelt at ændre på tingenes tilstand for så efterfølgende gennem et internt udvalgsarbejde at afdække, om det er en forsvarlig løsning, der er blevet gennemført. Der ønskes derfor igangsat et udvalgsarbejde med inddragelse af eksterne sagkyndige og repræsentanter for relevante aktører.

Til nr. 2

Med ændringen præciseres rækkevidden af bestemmelserne i stk. 1 og 2.

Bestemmelserne gælder fortsat alene for udveksling af oplysninger i de særlige situationer, hvor et borgerservicecenter, inden for de – ret snævre – rammer lovforslagets § 2, stk. 2, giver, udfører en administrativ borgerbetjeningsopgave på vegne af en anden myndighed (den ansvarlige myndighed).

Bestemmelserne gælder ikke, hvor et borgerservicecenter og en anden kommune, region eller statslig forvaltning som led i den enkelte myndigheds egen selvstændige opgavevaretagelse ønsker at udveksle oplysninger. I disse situationer gælder de almindelige videregivelses- og behandlingsregler i forvaltningsloven, persondataloven og eventuel særlovgivning.

Bestemmelserne giver fortsat kun adgang til videregivelse af oplysninger i det omfang, videregivelsen er fornøden, det vil sige saglig og nødvendig.

Bestemmelsen i stk. 1 regulerer videregivelse af oplysninger fra den ansvarlige myndighed til borgerservicecenteret.

Bestemmelsen i stk. 2 regulerer videregivelse af oplysninger fra borgerservicecenteret til den ansvarlige myndighed.

Stk. 2 giver adgang til videregivelse af oplysninger i tilfælde, hvor den ansvarlige myndighed varetager opgaver, som er tilknyttet borgerservicecenterets opgaver. Det vil sige situationer, hvor borgerservicecenteret og den ansvarlige myndighed varetager hver sin del af den samme administrative borgerbetjeningsopgave (integreret sagsbehandlingsforløb). I et integreret sagsbehandlingsforløb kan den ansvarlige myndighed have behov for at modtage oplysninger fra borgerservicecenteret for at kunne løse sin del af den pågældende opgave, f.eks. træffe afgørelse i en sag, i hvilken borgeren har indleveret en ansøgning i en anden kommunes borgerservicecenter. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 4.6.1., nr. 2.

Med præciseringen klargøres, at bestemmelsen gælder, uanset den ansvarlige myndighed ikke konkret har anmodet om at modtage de pågældende oplysninger fra borgerservicecenteret, f.eks. hvor en borger indgiver en ansøgning i et borgerservicecenter, som herefter sender den videre til den myndighed, som har kompetencen til at træffe afgørelse i sagen.

Stk. 2 giver endvidere adgang til videregivelse af oplysninger i tilsyns- og kontroltilfælde. Når en opgave efter lovgivningen påhviler en myndighed, kan myndigheden ikke ved at overlade udøvelsen af opgaven til en kommune(s borgerservicecenter) fralægge sig ansvaret for opgaven. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 4.8.1.2. Myndigheden har fortsat det overordnede ansvar og kan som følge heraf altid tilbagekalde overladelsen generelt eller i det konkrete tilfælde. Myndigheden kan endvidere foretage stikprøvekontrol eller indhente akterne i en konkret sag med henblik på at tage stilling til en klage fra en borger.

Til nr. 3

Med ændringen begrænses lovforslagets § 3, stk. 5, til alene at gælde i situationer, hvor en myndighed udfører tilsyns- og kontrolopgaver i forhold til borgerservicecenterets opgavevaretagelse. Interne arbejdsdokumenter, som videregives til en ansvarlig myndighed til brug for myndighedens tilsyns- eller kontrolopgaver i forhold til borgerservicecenterets opgavevaretagelse, mister således ikke deres interne karakter som følge af videregivelsen.

Dette skal ses i sammenhæng med, at når en opgave efter lovgivningen påhviler en myndighed, kan myndigheden ikke ved at overlade udøvelsen af opgaven til en kommune(s borgerservicecenter)

fralægge sig ansvaret for opgaven. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 4.8.1.2. Myndigheden har fortsat det overordnede ansvar og kan som følge heraf altid tilbagekalde overladelsen generelt eller i det konkrete tilfælde. Myndigheden kan endvidere foretage stikprøvekontrol eller indhente akterne i en konkret sag med henblik på at tage stilling til en klage fra en borger.

Ændringen indebærer, at i andre situationer, hvor et borgerservicecenter udveksler interne arbejdsdokumenter med en anden kommune, en region eller en statslig myndighed, vil de almindelige regler i offentlighedsloven og forvaltningsloven om interne arbejdsdokumenter – herunder hvornår sådanne dokumenter mister deres interne karakter – finde anvendelse.

Til nr. 4

Ændringen er en følge af, at rækkevidden af lovforslagets § 3, stk. 5, foreslås begrænset til kun at gælde i tilfælde, hvor en myndighed udfører tilsyns- og kontrolopgaver i forhold til borgerservicecenterets opgavevaretagelse i forbindelse med, at borgerservicecenteret udfører opgaver på vegne af denne myndighed. Der henvises til ændringsforslagets nr. 3 ovenfor.

Lovforslagets § 3, stk. 6, omfatter ikke situationer, hvor en kommune(s borgerservicecenter) udfører en opgave på vegne af en anden myndighed. Den gælder alene i tilfælde, hvor kommunen og myndigheden efter lovgivningen udfører hver sin del af samme opgave. Som eksempel kan nævnes behandlingen af en skattesag, hvor borgerservicecenteret modtager dokumentation eller lign fra en borger i en sag, som skal behandles af et statsligt skatteceter. Et andet eksempel er behandlingen af en pasansøgning, hvor borgerservicecenteret i nogle tilfælde, hvor ansøgningen ikke umiddelbart kan imødekommes, foretager visse sagsbehandlingsskridt, mens politiet foretager visse andre sagsbehandlingsskridt.

Henvisningen til stk. 5 er herefter ikke længere relevant og udgår på denne baggrund.

Til nr. 5

Ændringen er en konsekvens af ændringen i nr. 3. I skatteforvaltningslovens § 16, stk. 3, henvises til lovforslagets § 3, stk. 6, jf. stk. 1, 2 og 5. Med ændringen af lovforslagets § 3, stk. 5, og den deraf følgende ændring af lovforslagets § 3, stk. 6, jf. nr. 3 ovenfor, er henvisningen til stk. 5 ikke længere relevant i skatteforvaltningslovens § 16, stk. 3, og udgår på denne baggrund.

Til nr. 6

Datoen for lovforslagets ikrafttræden foreslås ændret fra den 1. oktober 2005 til den 1. november 2005. Således vil lovforslagets ikrafttrædelsesdato være sammenfaldende med datoen for opgaveflytningen på skatteområdet, som ligeledes er blevet ændret fra 1. oktober 2005 til 1. november 2005.

Til nr. 7

Med ændringen foreslås indsat en revisionsbestemmelse, ifølge hvilken forslag til revision af lovforslagets § 3, stk. 3, fremsættes for Folketinget senest i folketingsåret 2008/09.

I medfør af den gældende bestemmelse i forvaltningslovens § 29 må oplysninger om en ansøgers rent private forhold i sager, der rejses ved ansøgning, normalt ikke indhentes fra andre dele af forvaltningen eller fra en anden forvaltningsmyndighed uden ansøgerens samtykke. I forhold til den kommunale forvaltning indebærer § 29, at den enkelte kommunes forvaltningsstruktur er afgørende

for, i hvilket omfang ansøgeren skal give samtykke til, at oplysninger om ansøgerens rent private forhold, der i forvejen forefindes i kommunens administration, kan genbruges.

I relation til kommunale borgerservicecentre fører forvaltningslovens § 29 til, at der er forskellige krav om indhentning af en ansøgers samtykke, afhængig af, om borgerservicecentret er organiseret som en selvstændig organisatorisk enhed (et borgerservicecenter med egen chef), eller om borgerservicecentrets medarbejdere organisatorisk er en del af en fagforvaltning og fysisk gør tjeneste i kommunens borgerservicecenter.

Dette er baggrunden for lovforslagets § 3, stk. 3, der fraviger forvaltningslovens § 29 for så vidt angår indhentning af oplysninger om en ansøgers rent private forhold fra en anden forvaltningsgren inden for samme kommune. Lovforslagets § 3, stk. 3, indebærer alene, at borgerservicecentret kan indhente oplysninger uden ansøgers samtykke fra den del af kommunens forvaltning, under hvis lovgivningsområde sagen henhører. Det vil sige fra den del af forvaltningen, som ville have behandlet sagen, hvis borgerservicecentret ikke var organiseret som en selvstændig enhed. Lovforslagets § 3, stk. 3, indebærer ikke, at borgerservicecentret uden ansøgers samtykke kan indhente oplysninger fra andre dele af kommunen end den relevante fagforvaltning. Tilsvarende skal forvaltningslovens § 29 følges, hvis der i ansøgningssager er behov for at indhente oplysninger om ansøgers rent private forhold fra andre kommuner, regioner eller statslige myndigheder.

Baggrunden for revisionsbestemmelsen er, at behovet for bestemmelsen i lovforslagets § 3, stk. 3, skal overvejes på ny i folketingssamlingen 2008/09. Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Justitsministeriet har til den tid foretaget en generel gennemgang af de spørgsmål, der vedrører forholdet mellem forvaltningslovens § 29 og kommunerne. I gennemgangen skal det - blandt andet i lyset af den organisationsudvikling, der de senere år har fundet sted i den kommunale forvaltning, og som ikke mindst vil finde sted som følge af de mange kommunesammenlægninger – vurderes, om § 29 i forvaltningsloven bør ændres eller justeres, og om lovforslagets § 3, stk. 3, i den forbindelse vil kunne blive overflødiggjort.

Erling Bonnesen (V) Troels Christensen (V) Michael Aastrup Jensen (V) Leif Mikkelsen (V)

Jens Vibjerg (V) Poul Nødgaard (DF) fmd. Kristian Thulesen Dahl (DF)

Christian Wedell-Neergaard (KF) nfmd. Allan Niebuhr (KF) Arne Toft (S) Karen Hækkerup (S)

Magnus Heunicke (S) Ole Stavard (S) Margrethe Vestager (RV) Ole Glahn (RV)

Kristen Touborg (SF) Line Barfod (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Fólkaflokkurin (FF)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 72**Bilagsnr. Titel**

- 1 Høringsnotat, fra indenrigs- og sundhedsministeren
- 2 Notat om videregivelse af oplysninger i de nye kommunale borgerservicecentre
- 3 Tidsplan for besvarelse af skriftlige spørgsmål
- 4 Kopi KOU svar på spm. 5 om kommentar til delrapporten fra Teknologirådet »Privatlivets fred i digital forvaltning«, fra justitsministeren
- 5 Oversigt over spørgsmål, der er stillet på lovforslaget pr. 18/4-05
- 6 Oversigt over spørgsmål, der er stillet på lovforslaget pr. 27/4-05
- 7 Kopi REU alm. del - svar på spørgsmål 42 om oversigt over, hvilke undtagelser til generelle offentligtretlige love, der foreslås i lovforslag om kommunalreformen, fra indenrigs- og sundhedsministeren
- 8 Henvendelse af 29/4-05 fra Danmarks Journalisthøjskole
- 9 Uredigeret referat af høring om de retssikkerhedsmæssige konsekvenser af kommunalreformen.
- 10 Oversigt over spørgsmål, der er stillet på lovforslaget pr. 11/5-05
- 11 1. udkast til betænkning
- 12 Kopi REU alm. del - svar på spørgsmål 125 om kommentar til henvendelse fra Oluf Jørgensen, Danmarks Journalist Højskole vedrørende retten til aktindsigt, fra indenrigs- og sundhedsministeren
- 13 Indenrigs- og sundhedsministerens talepapir fra samrådet den 27/5-05 om samrådsspørgsmål J og K i Retsudvalget, fra indenrigs- og sundhedsministeren
- 14 Ændringsforslag, fra indenrigs- og sundhedsministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 72**Spm.nr. Titel**

- 1 Spm. om, hvordan borgerservicecentre skal fungere i praksis, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 2 Spm. om hvilke opgaver, der skal ligge i borgerservicecentre, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 3 Spm. om hvilke kompetencer medarbejderne får i borgerservicecentre, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm. om hvem, der får ansvaret for rådgivningen i borgerservicecentre, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå

- 5 Spm. om kravet om notatpligt gælder for medarbejderne i borgerservicecentrene, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om fra hvilken dato staten vil henlægge opgaver til borgerservicecentrene, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om beskrivelse af sagsgangen og især borgernes retsstilling ved borgerhenvendelser i borgerservicecentrene, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om redegørelse for de mulige afstande, som borgerne kan få mellem borgerservicecentrene, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om redegørelse for mulighederne for at optimere borgernes retssikkerhed ved brugen af digital forvaltning, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om, hvorledes forslaget stemmer overens med regeringsgrundlaget, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om, hvad der i forhold til borgernes retssikkerhed er en uhenigtsmæssig og unødvendig barriere i de gældende regler i bl.a. forvaltningslovens § 29, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om alternative forslag til at give borgerne en tilstrækkelig indsigt i egne sager hos myndighederne end dem, der følger af forslaget, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvordan borgerne får minimum den samme retssikkerhed som i dag, når flere bestemmelser fraviges, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, hvad ministeren ser som baggrunden for en regel som § 29 i forvaltningsloven, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om ministeren mener, at borgernes retssikkerhed i § 3, stk. 3, er på samme niveau som forvaltningslovens § 29, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, hvorfor der skal være forskel på beskyttelsen af den enkelte borger i en kommune, som har et borgerservicecenter og en borger i en kommune, som ikke har et borgerservicecenter, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå